

ظرفیت‌های سازمان اینترنتپل در مبارزه با جرایم و مجرمین توسط پلیس

بین‌الملل ناجا^۱

حسن جوادی نیاکانی^۲؛ محمدرضا حسینی^۳؛ هادی شیرزاد^۴؛ بهادر امینیان^۵

تاریخ دریافت: ۹۸/۱۰/۰۷ تاریخ پذیرش: ۹۸/۱۱/۰۲

چکیده

زمینه و هدف: شناخت و احصاء دقیق و فنی ظرفیت‌های سازمان اینترنتپل موضوع بسیار تعیین‌کننده‌ای در چگونگی همکاری پلیس بین‌الملل ناجا با این سازمان بین‌المللی با توجه به قوانین و مقررات موجود در امر مبارزه با جرایم و مجرمین می‌باشد. این پژوهش باهدف دستیابی، احصاء و رتبه‌بندی این ظرفیت‌ها انجام شده است.

روش‌شناسی: پژوهش حاضر برحسب هدف کاربردی و توسعه‌ای و از لحاظ روش گردآوری اطلاعات توصیفی-پیمایشی محسوب می‌شود که با نگاهی به سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ برای جمهوری اسلامی ایران با رویکرد آمیخته انجام شده است. در این راستا پرسشنامه محقق ساخته‌ای حاوی ۱۲۱ گویه، بین خبرگان توزیع که ۶۰ پرسشنامه قابل تجزیه و تحلیل جمع‌آوری شد. اطلاعات جمع‌آوری شده پس از اعتبارسنجی‌ای تجزیه و تحلیل گردیده است و ظرفیت‌های استخراج شده با آزمون تی^۶ تک نمونه‌ای در سطح اطمینان ۹۵ درصد تأیید و با آزمون فریدمن رتبه‌بندی شدند.

یافته‌ها: بیست مؤلفه ظرفیت‌های سازمان اینترنتپل در شش بعد سامانه‌ای و فن‌آوری، راهبردی، اطلاعاتی و عملیاتی، دیپلماسی و همکاری، حقوقی-پلیسی و آموزش مورد تأیید قرار گرفت و رتبه‌بندی شدند.

نتیجه‌گیری: رتبه‌بندی ظرفیت‌های سازمان اینترنتپل در مبارزه با جرایم و مجرمین، مهم‌ترین این ظرفیت‌ها را «ظرفیت سامانه‌ای و فناوری» و «راهبردی» نشان داد. این بدان معناست که سازمان اینترنتپل بر اساس یک رویکرد اطلاعات محور، درصدد مقابله و مدیریت راهبردی جرایم و مجرمین در سطوح ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی می‌باشد.

واژه‌های کلیدی: سازمان اینترنتپل، جرم، مجرمین، جرایم سازمان یافته، پلیس بین‌الملل

۱. این مقاله برگرفته از رساله دکتری تخصصی رشته مطالعات امنیت ملی دانشگاه عالی دفاع ملی با عنوان «الگوی مدیریت بهره‌برداری از ظرفیت‌های اینترنتپل در مبارزه با ضدانقلاب، مجرمین فراری و جرایم سازمان یافته» است.

۲. دانشجوی مقطع دکتری تخصصی مطالعات امنیت ملی دانشگاه عالی دفاع ملی

۳. دانشیار گروه امنیت ملی دانشگاه عالی دفاع ملی (نویسنده مسئول)، رایانامه:

rezahsn88@Gmail.com

۴. استادیار گروه فن‌آوری پژوهشکده علوم انتظامی و مطالعات اجتماعی ناجا

۵. استادیار گروه روابط بین‌الملل دانشکده وزارت امور خارجه

6.T-test

مقدمه

در سال‌های اخیر مشکلات و پیچیدگی‌های ناشی از جرایم به دلیل فراملی و بین‌المللی شدن آن‌ها، بسیاری از جوامع بشری را با تهدیدهای جدی امنیتی در سطوح مختلف داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی مواجه ساخته است. از اوایل قرن بیستم به علت گسترش و پیچیدگی روزافزون جرائم به ویژه در کشورهای صنعتی و توسعه یافته سهولت مسافرت میان کشورها، فرار مجرمین افزایش یافته و در نتیجه منجر به کاهش اقتدار ملی کشورها در سطوح مختلف شده است. پدیده جهانی شدن در تمامی عرصه‌ها از جمله امنیتی نیز وارد شده است و نهادهای ملی مجری قانون نمی‌توانند به تنهایی از عهده تهدیدهایی که جنبه جهانی یافته‌اند نظیر مواد مخدر، تروریسم، پول‌شویی، قاچاق انسان و... برآید و همکاری نیروهای امنیتی و پلیسی کشورهای مختلف ضرورتی گریزناپذیر است. موفقیت در مقابله با این تهدیدهای جهانی، نیازمند راه‌کارهای بین‌المللی، با مشارکت کشورها و سازمان‌های بین‌المللی در این حوزه است (یزدان فام، ۱۳۸۸). یکی از رویدادهای مهمی که طی دو قرن گذشته در جامعه بشری به وقوع پیوسته، فرامرزی شدن چالش‌ها و فرصت‌هاست. به عبارت دیگر، طی دو قرن اخیر هیچ کشور یا جامعه‌ای به تنهایی قادر به حل مشکلات خود و افزایش فرصت‌ها و استفاده از آن‌ها نبوده و همواره به نوعی همکاری و هماهنگی در میان جوامع مختلف نیاز است، زیرا این همکاری‌ها برای حل و فصل مسائل لازم و راهگشا است. کشوری نمی‌تواند ادعا کند که به تنهایی قادر به تأمین امنیت خود است، به عبارت دیگر هیچ جزیره امنی در دریای متلاطم وجود ندارد (ظریف و سجادی‌پور، ۱۳۸۹: ۲۴). یکی از سازمان‌های بین‌المللی که از سال ۱۹۲۳ باهدف تضمین همکاری متقابل تمامی نهادهای مجری قانون در چارچوب قوانین موجود در کشورهای مختلف به منظور ایجاد همکاری در پیشگیری و مبارزه با جرایم و مجرمین ایجاد شده است، سازمان بین‌المللی پلیس جنایی (اینترپل)

است. می‌توان با شناخت دقیق و حرفه‌ای ظرفیت‌های این سازمان در مبارزه با جرایم و مجرمین، در توانمندسازی دستگاه‌های مختلف مجری قانون کشور اقدام لازم را معمول داشت. پلیس بین‌الملل ناجا بر اساس این مطالعه انجام‌شده در این تحقیق می‌تواند با بهره‌گیری از این ظرفیت‌ها در امر مبارزه با جرایم و مجرمین که هر یک تهدیدهای جدی را برای امنیت ملی و منافع ملی ج.ا. ایران ایجاد نموده است، فضای فعالیت‌های جرایم و مجرمین سازمان‌یافته را در سطوح ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی مدیریت کند. با عنایت به موارد اشاره‌شده محققین درصدد پاسخ به این سؤال برآمدند که «ظرفیت‌های سازمان اینترپل برای استفاده پلیس بین‌الملل ناجا در مبارزه با جرایم و مجرمین کدامند؟».

مبانی نظری

سازمان بین‌المللی پلیس جنایی (اینترپل):^۱ اینترپل یکی از سازمان‌های شناخته‌شده بین‌المللی است که بر اساس تشریک‌مساعی و همکاری متقابل دولت‌ها به منظور مبارزه با جرائم و مجرمین بین‌المللی جهت برقراری نظم و امنیت عمومی کشورها و استقرار عدالت شکل گرفته است (عباسی، ۱۳۷۴: ۱۳).

جرم: ماده دو قانون مجازات اسلامی در سال ۱۳۹۲، جرم را «رفتاری اعم از فعل یا ترک فعل که در قانون برای آن مجازات تعیین شده باشد، جرم محسوب می‌شود» تعریف کرده است. (منصور، ۱۳۹۳: ۲۰۱). در این تحقیق منظور از جرم مصادیقی نظیر قاچاق مواد مخدر، پول‌شویی، جرایم سایبری، تروریسم، بیوتروریسم، قاچاق کالا، جرایم زیست‌محیطی، جعل و سرقت اسناد و مدارک، سرقت وسایل نقلیه، فساد، کلاهبرداری، خیانت در امانت، قاچاق انسان، قاچاق عتیقه، قتل و جرایم مالی می‌باشد.

مجرم: مجرم کسی است که فعلی مغایر با اوامر و نواهی قانون گذار مرتکب می‌شود (صالح ولیدی، ۱۳۸۲: ۲۷۵).

اهداف و ساختار سازمان پلیس جنایی بین‌الملل

اهداف سازمان پلیس جنایی بین‌الملل

طبق ماده ۲ اساسنامه سازمان اینترپل، اهداف این سازمان به شرح زیر است:

۱. تأمین و توسعه حداکثر امکان همکاری متقابل بین ادارات پلیس جنایی کشورهای عضو، با توجه به روح اعلامیه جهانی حقوق بشر و در چارچوب محدودیت‌ها و قوانین و مقررات کشورهای یادشده؛
۲. تأسیس و توسعه کلیه مؤسساتی که جهت پیشگیری از وقوع جرائم عمومی ضرورت دارد.



شکل ۱- اهداف سازمان اینترپل (گزارش سازمان اینترپل ۲۰۱۷)^۱

1. Interpol

ارکان سازمان پلیس جنایی بین‌الملل

ماده‌ی ۵ اساسنامه سازمان اینترپل^۱ (۲۰۱۷) ارکان این سازمان را به این شرح معرفی می‌کند: «اینترپل نهادی است متشکل از مجمع عمومی، کمیته‌ی اجرایی، دبیرخانه‌ی کل، دفاتر ملی مرکزی، مشاوران و کمیسیون نظارت بر فایل‌ها».

ظرفیت‌های سازمان اینترپل در مبارزه با جرایم و مجرمین

سازمان اینترپل بر اساس چشم‌انداز و مأموریتش، به‌طور مداوم تجهیزات و امکانات لازم را به همراه ابزارهای مناسب و امن در اختیار کشورهای عضو این سازمان قرار می‌دهد تا به‌وسیله آن در کمترین زمان ممکن، کشورها نسبت به پیشگیری یا مقابله در برابر جرایم و مجرمین اقدام لازم را به عمل آورند. به‌عنوان نمونه از سال ۲۰۰۴ اقدام مهم و قابل توجهی را عملیاتی نمود و آن ایجاد سامانه‌ی ارتباط جهانی اینترپل بود (جی مارتا^۲، ۱۳۹۳: ۱۱۶). بر اساس مطالعه صورت گرفته در ادبیات تحقیق توسط محققین و همچنین مصاحبه با خبرگان این حوزه، این ظرفیت‌ها در شش دسته به شرح زیر طبقه‌بندی گردید.

ظرفیت سامانه‌ای و فناورانه: بر اساس ماده یک قوانین پردازش اطلاعات سازمان اینترپل «به‌تمامی منابع عمده ساختارمند و نرم‌افزارهای مورد استفاده توسط سازمان اینترپل، زیرساخت ارتباطی که جهت پردازش اطلاعات در راستای همکاری‌های بین‌المللی پلیس انجام می‌دهد، سامانه گفته می‌شود» (قانون پردازش اطلاعات، ۲۰۱۶: ۶). بدین منظور، سازمان اینترپل در طی سال‌های گذشته و بر اساس پایش محیطی و همچنین راهبردها و برنامه‌های عملیاتی خود سامانه‌های هوشمند و به‌روز را به‌تناسب اهداف مأموریتی خود در جهت پیشگیری و مبارزه با جرایم و مجرمین در سطوح مختلف (ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی) ساماندهی نموده و در اختیار کشورهای عضو

1. Interpol

2. J. Marta

سازمان اینترپل قرار داده است که مهم‌ترین‌های و پرکاربردترین آن‌ها عبارت‌اند از: ۱. سامانه ارتباطی جهانی اینترپل^۱: سامانه‌ای است که به صورت ۲۴ ساعته در هفت روز هفته در یک بستر امن و سریع شرایط لازم را برای کشورهای عضو برای تبادل اطلاعات موردنیاز فراهم می‌آورد؛ ۲. سامانه آی لینک^۲: به افسران پلیس کشورهای عضو این امکان را می‌دهد تا با استفاده از این سامانه تمامی پایگاه‌های اطلاعاتی موجود در سازمان را بررسی و در خصوص موضوع ویژه مطالب را به همراه تحلیل ارائه نمایند؛ ۳. سامانه آی چک ایت^۳: این سامانه ارزشمند نیز ضمن ثبت اطلاعات لازم در خصوص جعل، سرقت و اسناد و مدارک مسافرتی گم شده مانند گذرنامه، با داشتن اطلاعات تمامی اعضاء در این خصوص بیش از ۴۰ میلیون سند است، اطلاعات لازم را در مبادی مرزی (آبی، خاکی و هوایی) در اختیار کشورهای عضو قرار می‌دهد؛ ۴. آی آرمز^۴: این سامانه هوشمند و پیشرفته مربوط به ثبت، ردیابی و مدیریت قاچاق اسلحه است که کشورها ضمن ثبت اطلاعات موردنظر خود از اطلاعات موجود پایگاه‌های مربوط در جهت مبارزه با قاچاقچیان اسلحه استفاده می‌نمایند؛ ۵. سامانه اعلان‌های اینترپل^۵: سامانه بخشنامه‌های اینترپل^۶: به وسیله این دو سامانه کشورها قادر به صدور اعلان‌های رنگی (قرمز، آبی، سبز، مشکی، زرد، نارنجی و بنفش) خواهند بود که هر یک به ترتیب برای مجرمین تحت تعقیب، جمع‌آوری اطلاعات در خصوص مظنونین، هشدار به کشورها در خصوص مجرمین خطرناک، اجساد مجهول‌الهویه، هشدار نسبت

1. Interpol Global Communication System (I-24/7) Retrieved from www.interpol.int/INTERPOL-expertise/Data-exchange/I-24-7

2. I-link System Retrieved from www.interpol.int/I-LINK

3. I-Check it System Retrieved from www.interpol.int/I-checkit

4. Illicit Arms Records and tracing Management System(iARMS) Retrieved from www.interpol.int/firearms

5. Interpol Notices System Retrieved from <https://www.interpol.int/NoticesSystem>

6. Interpol Diffusions System Retrieved from www.interpol.int/DiffusionSystem

به تهدیدات بالقوه، اعلان شگردهای جدید کاری مجرمین در اختیار کشورهای عضو قرار می‌دهد؛^۷ سامانه خودکار شناسایی آثار انگشت^۱: اینترپل کشورها قادر به جستجو در این سامانه و همچنین به اشتراک گذاری اطلاعات مربوط به کشور خود بدین منظور می‌باشند.

ظرفیت اطلاعاتی - عملیاتی: دستگاه‌های مجری قانون از طریق سامانه‌های ارتباطی به پایگاه‌های اطلاعاتی اینترپل دسترسی دارند و از اطلاعات موجود در زمینه تحقیقات جنایی و کشف و پیشگیری از وقوع جرم بهره می‌گیرند. دبیرخانه‌ی کل اینترپل اقدام به گسترش پایگاه‌های اطلاعاتی جهانی نموده که این پایگاه‌ها حاوی اطلاعات کلیدی مانند اسامی مجرمین، افراد تحت تعقیب، اثرانگشت، تصویرها، مشخصات «دی‌ان‌ای»^۲ افراد، اسناد مسافرتی مفقوده و مسروقه و اعلان‌های اینترپل است و اینترپل امکان دسترسی به این پایگاه‌های اطلاعاتی را برای تمامی اعضای خود فراهم نموده؛ تا با چپش اطلاعات در کنار هم (مانند تکه‌های جورچین) تحقیقات جنایی را تسهیل و همکاری‌های بین‌المللی را گسترش دهند (گزارش سالانه سازمان اینترپل^۳، ۲۰۱۷: ۸).

ظرفیت حقوقی - پلیسی: یکی از مهم‌ترین کار ویژه‌های سازمان اینترپل، ارائه معاضدت‌های حقوقی و پلیسی به کشورهای عضو است. در واقع هدف از تأسیس این سازمان به‌عنوان یکی از سازمان‌های بین‌المللی، همکاری متقابل کشورها به‌منظور مبارزه با جرایم بین‌المللی و برقراری نظم و امنیت عمومی از طریق همکاری و تبادل اطلاعات بین پلیس کشورهای مختلف دنیا می‌باشد. با وجود تفاوت‌های حاکم بر ساختارهای داخلی کشورهای مختلف، حساسیت دولت‌ها به اصول حاکمیتی خود و تمایل کشورها در حفظ منافع مشترک در سطوح ملی و بین‌المللی، جامعه جهانی را

1. Automated Fingerprint Identification System (AFIS) Retrieved from [www.interpol.int/document/Automated_Fingerprint_Identification_System_\(AFIS\)](http://www.interpol.int/document/Automated_Fingerprint_Identification_System_(AFIS))

2. DNA

3. Interpol Annual Report

به انجام معاضدت حقوقی و پلیسی بیش‌ازپیش تشویق می‌کند. امروزه حیطه امنیت کشورها تنها محدود به گستره‌ی داخلی مرزهای آن‌ها نیست بلکه به‌واسطه‌ی توسعه فناوری، تسهیل شرایط حمل‌ونقل و کمرنگ‌تر شدن مرزها، بسیاری از مجرمان پس از ارتکاب جرم از کشور محل رویداد جنایت گریخته و از اعمال قانون علیه خود جلوگیری می‌نمایند. بر این اساس، با توجه به اهمیت ارائه معاضدت‌های حقوقی و پلیسی اینترپل به کشورهای عضو، به‌خصوص در زمینه استرداد مجرمین به‌عنوان یکی از طرق تضمین امنیت و تحقق عدالت در سطوح ملی و بین‌المللی است. معاضدت‌های حقوقی اینترپل در قالب مواردی چون استرداد مجرمین، تأمین ادگه و اطلاعات و اسناد، اجرای احکام کیفری و انتقال محکومین به حبس، بازرسی اشیاء و اماکن، ابلاغ اوراق قضائی و تشخیص منشأ و ردیابی اموال حاصله از جرم و ضبط و مصادره آن‌ها در مقام اثبات جرم به منصّه ظهور می‌رسد (جی مارتا^۱، ۱۳۹۳: ۱۵۰).

ظرفیت دیپلماسی و همکاری: عمده‌ترین تحولی که طی دو قرن اخیر به وجود آمده، ظهور سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای بوده است که این سازمان‌ها به‌منظور گسترش مناسبات و روابط خود با کشورهای عضو آن، از ظرفیت دیپلماسی و همکاری به‌منظور تسهیل و تسریع در روند تخصصی امور و همچنین استانداردسازی اقدام‌های موردنیاز بهره می‌گیرند (ظریف و سجادی‌پور، ۱۳۸۹: ۲۴). سازمان اینترپل به دلایل فرامرزی شدن تهدیدها و فرصت‌ها، نارسایی راه‌حل‌های منفرد در مبارزه با جرایم و مجرمین، حل و فصل اختلاف میان کشورها از ظرفیت دیپلماسی و همکاری در ابعاد دو و چندجانبه حسب مورد با کشورها، سازمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی به‌صورت کاملاً حرفه‌ای و منظم در موضوعاتی نظیر برگزاری نشست‌های تخصصی و عملیات، بازدیدهای تخصصی و فنی در جهت گسترش همکاری‌های فراملی استفاده می‌نماید.

1. G.Marta

ظرفیت آموزشی: در پی درخواست‌های زیاد کشورهای عضو برای گسترش آموزش در سال ۲۰۰۷، آموزش به‌عنوان یکی از کارکردهای اصلی سازمان به رسمیت شناخته شد. یکی از مهم‌ترین مأموریت‌های اینترپل، تقویت همکاری‌های بین‌المللی پلیسی است و با توجه به ظهور جرایم پیچیده و نوین، هدف سازمان ارتقاء سطح تأثیرگذاری عملیاتی و افزایش مهارت و ظرفیت اینترپل کشورهای عضو است. بر این اساس تأکید بر آموزش یکی از اهداف مهم برای رسیدن به اجرای برنامه‌های حرفه‌ای و عملیاتی برای مجریان قانون در راستای راهبردهای سازمان اینترپل است. این سازمان آموزش‌های خود را به دو صورت حقیقی و مجازی برای کشورهای عضو برگزار می‌نماید (گزارش سالانه سازمان اینترپل^۱، ۲۰۰۷: ۱۰).

ظرفیت راهبردی: یکی دیگر از ظرفیت‌های مهم سازمان اینترپل راهبردهای این سازمان است. آخرین چارچوب راهبردی چهارساله این سازمان برای ۲۰۲۰-۲۰۱۷ تنظیم شده است. چشم‌انداز تهیه شده برای سازمان «اتصال پلیس برای دنیایی امن‌تر» می‌باشد؛ و مأموریت آن «پیشگیری و مبارزه با جرم از طریق همکاری منسجم و نوآوری در مسائل پلیسی و امنیتی» آورده شده است و ارزش‌های مشخص شده برای آن عبارت‌اند از «احترام»، «یکپارچگی»، «تعالی»، «کارگروهي» و «نوآوری». سازمان اینترپل برای سال‌های ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۰، پنج هدف کلان راهبردی را به‌عنوان نقشه راه تنظیم نموده است که به ترتیب عبارت‌اند از: الف) خدمات‌رسانی به‌عنوان یک مرکز اطلاع‌رسانی جهانی ب) انتقال توانایی و قابلیت‌های پلیسی ج) هدایت روش‌های خلاقانه بین‌المللی در حوزه پلیسی، د) به حداکثر رساندن نقش سازمان اینترپل برای معماری امنیت جهانی همراه موضوعات راهبردی ه) تثبیت منابع و نظارت بر ساختارها

باهدف دستیابی به عملکرد عملیاتی و منسجم (چارچوب راهبردی سازمان اینترپل، ۲۰۱۷)^۱

با توجه به موضوع تحقیق، بررسی‌های مختلفی روی پژوهش‌های علمی و مرتبط با موضوع صورت پذیرفت که در زیر به برخی از مهم‌ترین آن‌ها اشاره شده است.

در این راستا، زرنگار (۱۳۹۶) در پژوهشی با عنوان «نقش اینترپل در تأمین امنیت بین‌الملل و تحقق عدالت کیفری با تأکید بر نحوه تعامل آن با پلیس بین‌الملل ناجا» در پژوهشگاه علوم انتظامی و مطالعات اجتماعی ناجا انجام داده است. در واقع، این تحقیق یک ارزیابی کلی از ساختار و سازمان اینترپل در مبارزه با جرائم بین‌المللی نظیر نسل‌کشی، جرایم جنگی، تروریسم، جرایم مالی، همچنین معاضدت‌های حقوقی و پلیسی در استرداد مجرمین و نحوه تعامل پلیس بین‌الملل ناجا را با این سازمان بین‌المللی مورد ارزیابی توصیفی قرار داده است.

غفاری (۱۳۸۷) در رساله دکتری با عنوان «نقش سازمان پلیس جنایی بین‌المللی در امنیت اجتماعی کشورهای عضو (با تأکید بر راهبرد جمهوری اسلامی ایران)» در دانشگاه عالی دفاع ملی با استفاده از روش توصیفی - تحلیلی سعی و تلاش نموده است بیشتر وضعیت اینترپل تهران را آسیب‌شناسی نموده و در آخر نیز مسائل مربوط به استرداد را دنبال کرده است.

استاک جی^۲ (۲۰۱۷) در پژوهشی با عنوان «دیدگاه‌های اینترپل در ساخت جامعه آموزشی در سطح بین‌الملل» در نشریه پژوهشی نیروهای مجری قانون اروپا^۳ به چاپ رسیده است، نقش و ظرفیت اینترپل را در آموزش نهادهای مجری قانون، ارائه و تسهیل آموزش‌های تخصصی را تشریح می‌کند. نویسنده نیاز به تبادل منظم و پایدار

1. www.interpol.int/Strategy/Strategic-Framework-2017-2020

2. Stock, J

3. European Law Enforcement Research Bulletin

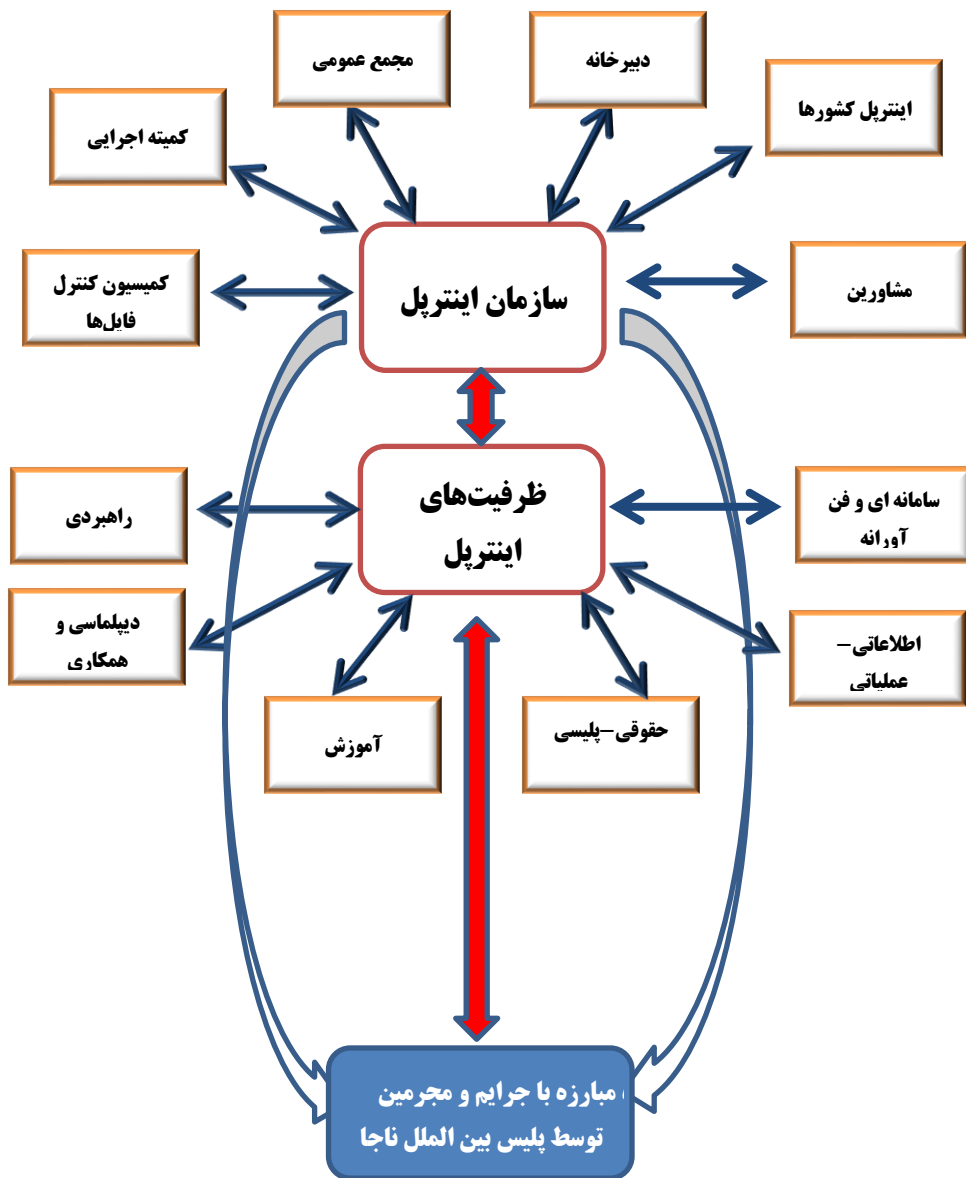
بهترین روش‌ها و دانش در بین متخصصان این حوزه و همچنین به اشتراک‌گذاری مریبان و امکانات ویژه را مطرح می‌کند. وی بیان می‌کند که هماهنگی بین‌المللی در آموزش مدیریت پلیس، کلید همکاری جهانی است.

یاکوب^۱ (۲۰۱۳) در مقاله‌ای با عنوان اهمیت همکاری‌های بین‌المللی پلیس اشاره داشته که همکاری‌های پلیس بین‌المللی نیازمند فعالیت‌هایی مانند مطالعات بین‌المللی برای شناسایی درست تهدید، هماهنگی عمل، تبادل اطلاعات، هماهنگ‌سازی قوانین در امور جنایی، انجام اقدامات رویه‌ای که توسط کمیسیون‌های حقوقی درخواست می‌شود و همچنین تبادل اطلاعات عملیاتی و همکاری مستقیم بین نیروهای پلیس می‌باشد.

بیات و پیرعلی (۱۳۹۵) در مقاله‌ای با عنوان «جرایم سازمان‌یافته ملی و نقش اینترپل در مقابله با آن» اشاره داشته‌اند که سازمان‌های مجرمانه با استفاده از فرصت‌های به‌دست‌آمده از پدیده جهانی شدن و با بهره‌گیری از امکانات و خلأهای موجود در فضای اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و قانونی در جوامع مختلف تشکیل شبکه‌های بین‌المللی داده و با استفاده از ثروت، قدرت و نفوذ خویش به سازمان مجرمانه خود پوشش حفاظتی داده‌اند. لذا جهت مبارزه مؤثر با جرایم سازمان‌یافته نیازمند تقویت و تجهیز کارآمد دستگاه‌های قضایی و پلیسی از طریق اتخاذ سیاست‌ها و راهبردهای اجرایی و ارتباطات و همکاری‌های بین‌المللی با سازمان اینترپل می‌باشیم.

مدل پژوهش: با نگرشی بر مبانی نظری ارائه‌شده و عنوان مقاله یعنی «ظرفیت‌های سازمان اینترپل در مبارزه با جرایم و مجرمین»، مدل مفهومی به شرح زیر می‌باشد:

1. Iacob



شکل شماره ۲-مدل مفهومی پژوهش

روش پژوهش

پژوهش حاضر با رویکرد طرح تحقیقاتی «پژوهش آمیخته اکتشافی ترتیبی» (کرسول^۱، ۲۰۱۴: ۲۰۸) برای دستیابی به ظرفیت‌های سازمان اینترنتی انجام شد. در پژوهش حاضر با توجه به ماهیت موضوع و اهداف موردنظر در مرحله نخست به بررسی مطالعات کتابخانه‌ای و اسناد پرداخته شد. در ادامه، پژوهش کیفی مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته با خبرگان به روش افقی سازی تحلیل محتوا شد و نتیجه آن در آمیزه‌ای با بررسی‌های سیستماتیک اسناد و مدارک بررسی شده‌ی مرحله اول مورد ارزیابی کمی قرار گرفت. به این طریق که بر مبنای خروجی حاصل از مطالعات اسنادی و مصاحبه، گزاره‌های موردنظر برای طراحی ابزار سنجش در مطالعه کمی فراهم شد. پرسشنامه محقق ساخته شامل ۱۲۱ سؤال در قالب ۶ بعد و ۲۰ مؤلفه طراحی و در جامعه آماری موردنظر توزیع و ۶۰ پرسشنامه قابل تحلیل جمع‌آوری گردید. نتایج آن از طریق آزمون‌های آماری با استفاده از نرم‌افزار اسپ‌اس‌پی^۲ تحلیل شد. در نهایت ابعاد، مؤلفه‌ها و شاخص‌های موردنظر احصاء و پس از تحلیل با نرم‌افزار اسمارت پی ال اس^۳ ظرفیت‌های موردنظر سازماندهی شد.

یافته‌های پژوهش

ابتدا شاخص‌های توصیفی برای متغیرهای ظرفیت‌ها بر اساس جدول شماره ۱ می‌باشد.

1. Creswell
2 . SPSS
3 .Smart PLS

جدول شماره ۱: شاخص‌های توصیفی برای همه متغیرهای تحقیق

نتیجه ارزیابی	شاخص‌های نرمالیتی		انحراف معیار	میان	میانگین	متغیرهای تحقیق
	کشیدگی	چولگی				
خیلی خوب	۱۰/۰۱۵	-۲/۴۰۳	۰/۵۷۴	۴/۵۳۱	۴/۴۱۱	سامانه‌ای و فناوریانه
خیلی خوب	۶/۸۵۷	-۱/۸۷۲	۰/۵۹۰	۴/۵۴۵	۴/۴۱۷	اطلاعاتی و عملیاتی
خیلی خوب	۲/۵۲۶	-۱/۱۳۲	۰/۶۴۱	۴/۲۷۵	۴/۲۳۸	حقوقی - پلیسی
خیلی خوب	۱/۴۸۰	-۰/۹۷۴	۰/۶۴۹	۴/۲۵۰	۴/۱۹۸	آموزش
خیلی خوب	۱/۶۷۱	-۱/۰۷۶	۰/۷۵۹	۴/۲۷۳	۴/۱۷۷	دیپلماسی و همکاری
خیلی خوب	۱/۲۸۰	-۱/۱۰۷	۰/۷۰۶	۴/۳۵۰	۴/۲۷۶	راهبردی
خیلی خوب	۳/۶۳۱	-۱/۶۹۵	۰/۵۶۵	۴/۶۴۳	۴/۵۲۵	سامانه شبانه‌روزی اینترنتی
خیلی خوب	۸/۷۵۶	-۲/۲۸۸	۰/۶۰۶	۴/۶۵۰	۴/۴۸۵	سامانه آی لینک
خیلی خوب	۱۲/۰۰۱	-۲/۷۸۱	۰/۶۶۶	۴/۷۰۰	۴/۵۰۰	سامانه آی چک‌ایت
خیلی خوب	۵/۳۸۴	-۱/۶۸۸	۰/۷۰۲	۴/۳۳۳	۴/۳۰۳	سامانه آی آرمز
خیلی خوب	۳/۶۹۷	-۱/۴۴۸	۰/۶۳۵	۴/۵۰۰	۴/۴۰۰	سامانه آثار انگشتان
خیلی خوب	۳/۴۸۶	-۱/۴۵۱	۰/۶۸۱	۴/۴۴۴	۴/۳۵۶	سامانه اعلان‌های اینترنتی
خیلی خوب	۶/۵۸۰	-۱/۹۰۶	۰/۶۶۲	۴/۳۷۵	۴/۳۱۰	سامانه بخشنامه‌های اینترنتی
خیلی خوب	۸/۹۴۷	-۲/۲۵۰	۰/۵۷۵	۴/۷۵۰	۴/۵۲۵	پایگاه‌های اطلاعاتی
خیلی خوب	۱/۸۹۴	-۱/۰۷۹	۰/۷۱۱	۴/۲۰۰	۴/۲۸۷	خدمات پشتیبانی عملیاتی
خیلی خوب	۰/۲۲۴	-۰/۷۱۸	۰/۷۳۶	۴/۱۲۵	۴/۲۱۵	مصادیق معاضدت قضایی در پرتو اسناد بین‌المللی
خیلی خوب	-۰/۲۴۵	-۰/۴۱۳	۰/۶۸۸	۴/۰۰۰	۴/۱۴۳	اصول و اهداف معاضدت‌های حقوقی - پلیسی
خیلی خوب	۴/۳۹۷	-۱/۷۱۶	۰/۷۲۳	۴/۵۰۰	۴/۳۳۲	مصادیق معاضدت‌های حقوقی - پلیسی
خیلی خوب	۰/۲۴۸	-۰/۵۹۲	۰/۷۲۹	۴/۰۰۰	۴/۱۰۷	آموزش‌های مجازی
خیلی خوب	۰/۹۰۲	-۰/۹۳۳	۰/۶۷۹	۴/۲۰۰	۴/۲۹۰	آموزش‌های غیرمجازی
خیلی خوب	۴/۴۶۵	-۱/۴۶۷	۰/۷۱۰	۴/۲۰۰	۴/۲۷۰	فرامرزى شدن تهدیدها و فرصت‌ها
خیلی خوب	-۰/۰۶۶	-۰/۷۷۴	۰/۸۶۲	۴/۳۳۳	۴/۱۰۰	کارکردهای دیپلماسی و همکاری
خیلی خوب	۰/۴۶۸	-۰/۸۹۲	۰/۷۱۷	۴/۴۰۰	۴/۲۶۳	خدمات‌رسانی سازمان اینترنتی به‌عنوان یک مرکز اطلاع‌رسانی برای همکاری

مجریان قانون						
انتقال توانایی و قابلیت‌های پلیسی	۴/۳۳۳	۴/۴۰۰	۰/۷۳۹	-۱/۲۹۳	۲/۰۳۴	خیلی خوب
ارائه چارچوب مشخص همکاری برای تبادل اطلاعات در روندهای آتی	۴/۲۷۵	۴/۳۰۰	۰/۶۹۶	-۰/۷۹۷	۰/۴۸۳	خیلی خوب
حداکثر رساندن نقش اینترنتی برای معماری امنیت جهانی	۴/۲۳۲	۴/۳۵۰	۰/۸۳۸	-۱/۲۴۲	۱/۴۴۳	خیلی خوب

تجزیه و تحلیل این جدول نشان می‌دهد:

الف) مقادیر آمار توصیفی و شاخص‌های مرکزی از جمله میانگین، میانه، انحراف معیار، چولگی و کشیدگی برای هر کدام از مؤلفه‌ها در جدول فوق گزارش شده است. با توجه به مقیاس متغیرهای تحقیق (طیف لیکرت) شاخص‌های مرکزی و پراکندگی برای متغیرهای تحقیق محاسبه شده است. مقادیر میانگین متغیرهای مدل هر چقدر بالاتر باشند، نشان می‌دهد ارزیابی متغیر در وضعیت مطلوب و رضایت‌بخش‌تری هست.

ب) چولگی و کشیدگی نزدیک به صفر، نرمال بودن توزیع داده‌ها را بیان می‌کند. یافته‌های استنباطی نشان‌دهنده بارهای عاملی معرف ابعاد تحقیق در جدول شماره ۲ نشان داده شده است.

جدول شماره ۲: نتایج مقادیر بار عاملی

ردیف	ابعاد	بار عاملی مرتبه دوم	مؤلفه‌ها	بار عاملی مرتبه اول
۱	سامانه‌ای و فناورانه	۰/۹۲۱	سامانه‌ای چک‌ایت	۰/۹۴۲
			سامانه بخشنامه‌های اینترنتی	۰/۹۰۴
			سامانه آی لینک	۰/۹۰۵
			سامانه‌ای آرمز	۰/۹۰۲
			سامانه شبانه‌روزی اینترنتی	۰/۸۵۶
			سامانه اعلان‌های اینترنتی	۰/۸۸۸
			سامانه آثار انگشتان	۰/۸۶۰

۰/۹۶۷	انتقال توانایی و قابلیت‌های پلیسی	۰/۸۹۳	راهبردی	۲
۰/۹۵۱	ارائه چارچوب مشخص همکاری برای تبادل اطلاعات در روندهای آتی			
۰/۹۳۸	خدمات‌رسانی سازمان اینترپل به‌عنوان یک_مرکز اطلاع‌رسانی برای همکاری مجریان قانون			
۰/۹۳۵	حداکثر رساندن نقش اینترپل برای معماری امنیت جهانی			
۰/۹۳۳	پایگاه‌های اطلاعاتی	۰/۸۷۶	اطلاعاتی و عملیاتی	۳
۰/۹۲۱	خدمات پشتیبانی عملیاتی			
۰/۹۶۶	کارکردهای دیپلماسی و همکاری	۰/۸۷۵	دیپلماسی و همکاری	۴
۰/۹۴۷	فرامرزی شدن تهدیدها و فرصت‌ها			
۰/۹۴۳	مصادیق معاضدت قضایی در پرتو اسناد بین‌المللی	۰/۸۴۹	حقوقی - پلیسی	۵
۰/۸۵۷	مصادیق معاضدت‌های حقوقی - پلیسی			
۰/۸۵۰	اصول و اهداف معاضدت‌های حقوقی - پلیسی			
۰/۹۲۸	آموزش‌های غیرمجازی	۰/۷۴۰	آموزش	۶
۰/۹۱۹	آموزش‌های مجازی			

برای متغیر اصلی ظرفیت‌های سازمان اینترپل هر شش بعد اصلی دارای بار عاملی بزرگ‌تر از ۰/۵ و در سطح اطمینان ۹۵٪ معنادار ($t > 1/96$) بوده‌اند. بیشترین سهم را در اندازه‌گیری مدل بعد سامانه‌ای و فناورانه داشته است (بالاترین مقدار بار عاملی را داشته است)، بعد راهبردی رده دوم و ابعاد اطلاعاتی و عملیاتی، دیپلماسی و همکاری، حقوقی - پلیسی و آموزش رده‌های سوم تا ششم را داشته‌اند. بر همین اساس، می‌توان مؤلفه‌های هر بعد را نیز رتبه‌بندی کرد.

بحث و نتیجه‌گیری

بر این اساس، به ترتیب اهمیت ابعاد بر اساس اطلاعات استخراجی می‌توان به شرح زیر توضیح داد:

۱. ظرفیت سامانه‌ای و فناورانه در این تحقیق بالاترین امتیاز را به خود اختصاص داده است. این نشان‌دهنده اهمیت کلیدی ظرفیت مذکور در سازمان اینترپل می‌باشد و بدون این سامانه‌ها سازمان اینترپل وجهه عملیاتی خود را در مبارزه از دست می‌دهد. این ظرفیت با بخشی از رساله آقای حاجیان با موضوع نقش بانک‌های اطلاعاتی و اعلان‌های سازمان پلیس بین‌الملل در کنترل جرائم در سطح بین‌الملل که در سال ۱۳۹۳ انجام شده مطابقت دارد. محقق در آن رساله با دید محدودی فقط پایگاه‌های اطلاعاتی را مورد ارزیابی قرار داده است حال آن که در این تحقیق با مطالعه‌های اکتشافی انجام شده علاوه بر پایگاه‌های اطلاعاتی سایر بخش‌های این ظرفیت در هفت مؤلفه مورد بررسی عمیق‌تری قرار گرفت که نگاهی جامع‌تری در اختیار مخاطبان قرار می‌دهد. ضروری است پلیس بین‌الملل ناجا با توجه به تدابیر سلسله‌مراتب فرماندهی مبنی بر پلیس هوشمند و حرفه‌ای بدان توجه ویژه‌ای داشته باشد و بر اساس عضویت خود در این سازمان بین‌المللی مهم و دسترسی به سامانه‌های اشاره‌شده از آن بهره‌برداری لازم را نماید، زیرا سازمان اینترپل رویکرد اطلاعات محور را اساس کار خود در امر مبارزه با جرایم و مجرمین قرار داده است و بر این اساس نسبت به توسعه و تقویت ظرفیت سامانه‌ای و فناورانه برای کشورهای عضو خود اقدام نموده است.

۲. ظرفیت راهبردی پس از بعد سامانه‌ای در مرتبه دوم قرار گرفته است. امروزه بیشتر مجرمین حوزه جرایم را به یک تجارت جرم تبدیل نموده‌اند و به صورت شبکه‌ای در سراسر جهان در مصادیق مختلف از قبیل قاچاق مواد مخدر، قاچاق کالا، قاچاق اسلحه، پول‌شویی، تروریسم، جرایم سایبری، قاچاق عتیقه و... مشغول به فعالیت می‌باشند. این بعد ظرفیت‌ها با بخشی از مقاله تحقیقی توماس پی اوت^۱ با عنوان پاسخ به تهدید جرائم سازمان یافته فراملی که در نشریه وزارت دادگستری ایالات متحده در سال ۲۰۱۲ به

1. Thomas P.Ott

چاپ رسانده است مطابقت دارد. این نویسنده نیز بر اساس یافته‌های خود نتیجه می‌گیرد نهادهای ملی مجری قانون در جهت توسعه همکاری با یکدیگر و همتایان خارجی با توجه به پیچیدگی جرائم نیازمند تنظیم راهبردها در تنظیم برنامه‌ها خود در آتی می‌باشند. البته این موضوع را پی اوت در کشورش مورد ارزیابی قرار داده است در صورتی که این تحقیق ظرفیت مذکور را در سازمان اینترپل که دارای اهمیت و ظرفیت بیشتری از آمریکا می‌باشد مورد بررسی قرار داده است. لازم است ظرفیت راهبردی سازمان اینترپل مورد توجه پلیس بین‌الملل ناجا قرار گیرد، زیرا سازمان اینترپل با داشتن کارشناسان خبره و آشنا به حوزه‌های تخصصی گسترده جرائم و مجرمین با دیدگاهی جهانی و برآورد اطلاعاتی از ۱۹۴ عضو، مسائل را ژرف‌نگر و هوشمندانه دنبال می‌نماید و استفاده از این ظرفیت در سطح ملی به ما کمک می‌کند تا ضمن شناخت از وضعیت فراملی، زیرساخت‌های مورد نیاز را ایجاد و اصلاح نمایم تا بر اساس آن برنامه‌های عملیاتی مربوط را بهبود و ارتقاء ببخشیم.

۳. ظرفیت اطلاعاتی و عملیاتی نیز رتبه سوم در اهمیت ابعاد را به خود اختصاص داده است. پلیس بین‌الملل ناجا از طریق سامانه‌های ارتباطی به بانک‌های اطلاعاتی اینترپل دسترسی داشته و از اطلاعات موجود در زمینه تحقیقات جنایی، کشف و پیشگیری از وقوع جرم بهره‌مند می‌گردد. دبیرخانه‌ی کل اینترپل اقدام به گسترش پایگاه‌های اطلاعاتی جهانی نموده که این پایگاه‌ها حاوی اطلاعات کلیدی مانند اسامی مجرمین، افراد تحت تعقیب، اثرانگشت، اسناد مسافرتی مفقوده و مسروقه، خودروهای مسروقه، اموال فرهنگی مسروقه است و اینترپل امکان دسترسی به این پایگاه‌های اطلاعاتی را برای تمامی اعضای خود فراهم نموده است. البته این ظرفیت با بخشی از کتاب جی مارتا (۲۰۱۳) که زیر نظر سازمان اینترپل با عنوان مبانی حقوقی اینترپل تألیف شده است، مطابقت دارد. البته ایشان بیشتر جنبه حقوقی این حوزه را مورد توجه قرار داده و

تفاوتش با این تحقیق در این است، به اهمیت اطلاعات در تجزیه و تحلیل جرائم و مجرمین و اقدام‌های عملیاتی سازمان اینترپل اشاره نشده است. این خدمات شامل پشتیبانی فوری عملیاتی در زمینه جرائمی مانند جرائم علیه امنیت عمومی و تروریسم، مواد مخدر و جرائم سازمان‌یافته، فراریان، قاچاق انسان و جرائم حوزه‌ی مالی و فناوری اطلاعات می‌شود. بهره‌برداری از این ظرفیت مهم دانش تخصصی و فنی را در بین پلیس‌های تخصصی ناجا افزایش داده و حتی ج.ا. ایران قادر خواهد شد با برآورد وضعیتی که از جرائم در سطوح ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی به دست می‌آورد، نسبت به طراحی و پیشنهاد پروژه‌های عملیاتی در موضوعات موردعلاقه با سازمان اینترپل و کشورهای عضو از طریق پلیس بین‌الملل ناجا وارد کار شود.

۴- ظرفیت دیپلماسی و همکاری در این خصوص از جمله موارد اشاره‌شده در تحقیق حاضر است. در این راستا سازمان اینترپل به‌منظور گسترش مناسبات و روابط خود با کشورهای عضو و نهادهای بین‌المللی از ظرفیت دیپلماسی و همکاری به‌منظور تسهیل و تسریع در روند تخصصی امور و استانداردسازی اقدام‌های موردنیاز بهره می‌گیرد تا شرایطی مناسب را برای کشورهای عضو به‌منظور پیشگیری و مبارزه با جرائم و مجرمین در اختیار مجریان قانون قرار دهد. این ظرفیت را نیز آدریان یا کوپ در مقاله‌ای با عنوان اهمیت همکاری‌های بین‌المللی پلیس که در سال ۲۰۱۳ در مجله بین‌المللی تحقیقات جنایی منتشر شده است، همکاری‌های پلیس بین‌المللی را نیازمند فعالیت‌هایی مانند مطالعات بین‌المللی برای شناسایی درست تهدید؛ هماهنگی عمل؛ تبادل اطلاعات و همکاری‌های عملیاتی بسیار سودمند و اثرگذار فی‌مابین پلیس کشورها می‌داند. با توجه به اهمیت دیپلماسی و همکاری لازم و ضروری است، پلیس بین‌الملل ناجا تلاش نماید به‌عنوان تنها مرجع بین‌الملل ناجا با حضور فعال در نشست‌های تخصصی و اعزام تیم‌های خبره و حرفه‌ای به سازمان اینترپل بستر مناسبی را در جهت ایجاد، توسعه و

تعمیق روابط دو و چندجانبه با کشورها و سازمان اینترپل در مأموریت‌های ناجا فراهم سازد.

۵. ظرفیت حقوقی - پلیسی یکی دیگر از ظرفیت‌های سازمان اینترپل می‌باشد. با وجود تفاوت‌های حاکم بر ساختارهای داخلی کشورهای مختلف، حساسیت دولت‌ها به اصول حاکمیتی خود و تمایل کشورها در حفظ منافع مشترک در سطوح ملی و بین‌المللی، جامعه جهانی را به انجام معاضدت حقوقی و پلیسی بیش‌ازپیش تشویق می‌کند. امروزه حیطه امنیت کشورها تنها محدود به گستره‌ی داخلی مرزهای آن‌ها نیست بلکه به‌واسطه‌ی توسعه فناوری، تسهیل شرایط حمل‌ونقل و کمرنگ‌تر شدن مرزها، بسیاری از مجرمان پس از ارتکاب جرم از کشور محل رویداد جنایت گریخته و از اعمال قانون علیه خود جلوگیری می‌نمایند. وجود دولت‌های مختلف با حاکمیت‌های جداگانه و قوانین داخلی مربوط به خود، یکی از مهم‌ترین موانع برای رسیدن به یک مفهوم مشترک از عدالت است؛ وقتی مجرم مرتکب جرمی می‌شود اولین اندیشه‌ی وی فرار از محل وقوع جرم است و بسیاری از کشورها برای وی به‌عنوان یک پناهگاه عمل خواهند کرد و حمل‌ونقل آسان در عصر حاضر به‌راحتی این امکان را در اختیار مجرمین قرار می‌دهد. این ظرفیت با مقاله میرزایی (۱۳۹۴) با عنوان «معاضدت‌های حقوقی و پلیسی در مقابله جرائم فراملی با تأکید بر نقش اینترپل» و با بخشی از کتاب جی مارتا (۲۰۱۳) که زیر نظر سازمان اینترپل با عنوان مبانی حقوقی اینترپل تألیف شده است، مطابقت دارد. بر این اساس، با توجه به اهمیت ارائه معاضدت‌های حقوقی و پلیسی اینترپل، پلیس بین‌الملل ناجا در رسیدگی به پرونده‌های داخلی در زمینه تحت تعقیب قرار دادن و استرداد مجرمین قوانین و مقررات بین‌المللی و سازمان اینترپل را لازم است رعایت نماید تا بر اساس آن قادر باشد، پرونده‌هایی فراملی را با سرعت بیشتر و دقیق‌تری دنبال نماید.

۶- ظرفیت آموزش به عنوان آخرین ظرفیت سازمان اینترپل در مبارزه با جرایم و مجرمین تعیین و مورد تأیید خبرگان نیز قرار گرفت. بر اساس درخواست‌های زیاد کشورهای عضو برای گسترش آموزش در سال ۲۰۰۷، آموزش به عنوان یکی دیگر از ظرفیت‌های اصلی سازمان به رسمیت شناخته شد. موضوع آموزش را استاک جی (۲۰۱۷) در مقاله‌ای با عنوان «ایجاد یک جامعه جهانی یادگیری - چشم‌انداز اینترپل» در نظر گرفته است. وی نقش اینترپل را در آموزش مجریان قانون، ارائه و تسهیل آموزش‌های تخصصی برای مجریان قانون در سطح جهانی در تمامی ۱۹۰ کشور عضو تشریح می‌کند. در جمع‌بندی مقاله نیاز به تبادل منظم و پایدار بهترین روش‌ها و دانش در بین متخصصان این حوزه و همچنین به اشتراک گذاری مرییان و امکانات ویژه را مطرح می‌کند. وی بیان می‌کند که هماهنگی بین المللی در آموزش مدیریت پلیس، کلید همکاری جهانی است.

یکی از مهم‌ترین اهداف اینترپل، با توجه به ظهور جرائم پیچیده و نوین، ارتقاء سطح تأثیرگذاری عملیاتی، افزایش مهارت و ظرفیت اینترپل کشورها عضو است. بر این اساس تأکید بر آموزش یکی از اهداف مهم برای رسیدن به اجرای برنامه‌های حرفه‌ای و عملیاتی برای مجری قانون در راستای راهبردهای سازمان اینترپل است. سازمان اینترپل بر این اساس آموزش‌های خود را به دو صورت حقیقی و مجازی برای کشورهای عضو برگزار می‌نماید. پلیس بین‌الملل ناجا با توجه به اهمیت این موضوع لازم است از طریق مرکز آموزش بین‌المللی پلیس دانشگاه علوم انتظامی موضوعات جدید آموزشی را از طریق دعوت از اساتید خارجی و برگزاری دوره‌های آموزشی کوتاه و بلندمدت نسبت به انتقال جدید دانشی اقدام نماید.

پیشنهادها:

بر اساس به نتایج به دست آمده از این تحقیق پیشنهاد می‌شود:

- با توجه به اهمیت ظرفیت سامانه‌ای و فناورانه از منظر خبرگان لازم است سامانه‌های اینترپل که توسط پلیس بین‌الملل ناجا استفاده می‌شود، حسب مأموریت‌های موردنیاز نهادهای ملی مجری قانون، با محوریت پلیس بین‌الملل ناجا در اختیار سایر بخش‌های کشور قرار گیرد.

- نظر به اهمیت ظرفیت راهبردی سازمان اینترپل، لازم است پلیس بین‌الملل ناجا جهت بومی‌سازی این راهبردها با هماهنگی مرکز راهبردی ناجا نسبت به تهیه و تنظیم راهبردهای استفاده از ظرفیت‌های سازمان اینترپل در مبارزه با جرائم و مجرمین بر اساس نیازمندی‌های ناجا اقدام نماید.

- با عنایت به وجود ظرفیت اطلاعاتی و عملیاتی سازمان اینترپل، پلیس بین‌الملل ناجا به منظور حضور و مشارکت فعال با این سازمان مسائل و تهدیدات کلان امنیتی جرائم در سطح ملی را احصاء و مشخص نمود و بر آن اساس پروژه‌های عملیاتی مثل عملیات شیر ماهی^۱ در قاچاق مواد مخدر یا عملیات پانگه‌آ^۲ در قاچاق داروهای تقلبی با سازمان اینترپل تعریف نماید.

- دیپلماسی و همکاری با سازمان اینترپل و کشورهای عضو از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و پلیس بین‌الملل ناجا مسائل و محورهای همکاری با سازمان اینترپل را با همکاری سایر نهادهای ملی مجری قانون مشخص و با راهکارهایی نظیر تصدی مشاغل سازمان اینترپل توسط افسران خبره و باتجربه حوزه بین‌الملل ناجا، در جهت تقویت آن حرکت نماید.

- پلیس بین‌الملل ناجا باید برای ارتقاء همکاری‌های حقوقی - پلیسی با سازمان اینترپل به منظور رسیدگی به پرونده‌های ملی خود، به اسناد بین‌المللی و معاضدت حقوقی - پلیسی اتکا نماید.

1. Operation Lionfish
2. Operation Pangea

- آموزش نهادهای ملی مجری قانون برای استفاده از ظرفیت‌های سازمان اینترنتیپل امری ضروری است برای این منظور پلیس بین‌الملل ناجا از طریق مرکز آموزش بین‌المللی پلیس دانشگاه علوم انتظامی با برگزاری سمینارها و نشست‌های تخصصی و کارگاه‌های آموزشی با موضوع سازمان اینترنتیپل برای اعضاء هیئت‌علمی دانشگاه‌ها و کارشناسان حوزه‌های تخصصی در سطح ملی و فراملی، برنامه‌ریزی عملیاتی صورت گیرد.

- عملیاتی نمودن استفاده از ظرفیت‌های سازمان اینترنتیپل در سطح نهادهای ملی مجری قانون نیازمند سازوکارهای ویژه‌ای است مانند:

الف) ایجاد یک ستاد عملیات ویژه جرائم فراملی در کشور.

ب) تلاش در جهت ایجاد یک مرکز منطقه‌ای جدید مبارزه با جرائم سازمان اینترنتیپل در جمهوری اسلامی ایران

ج) ارتقاء ساختار و سازمان پلیس بین‌الملل ناجا به‌عنوان تنها بخش ارتباطی قانونی کشور با سازمان اینترنتیپل متناسب با گسترش فعالیت‌ها و مأموریت فراملی.

تقدیر و تشکر

این پژوهش مرهون همکاری مدیران سابق پلیس بین‌الملل ناجا، مسئولین امور بین‌الملل ستاد کل نیروهای مسلح، قوه قضاییه، ستاد مبارزه با مواد مخدر ریاست جمهوری، ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز ریاست جمهوری، اعضاء هیئت‌علمی دانشگاه‌ها و کارشناسان ارشد حوزه بین‌الملل ناجا می‌باشد؛ که پژوهشگران از این همکاری صمیمانه، تشکر و قدردانی می‌نمایند.

منابع

- بیات، سعیده؛ پیر علی، علیرضا. (۱۳۹۵). جرائم سازمان‌یافته ملی و نقش اینترپل در مقابله با آن. فصلنامه مطالعات بین‌المللی پلیس، ۴(۲۵): ۵۵-۷۷. قابل‌بازیابی از: http://interpol.jrl.police.ir/article_12877.html
- راتسل سیلوستر. جی مارتا. (۱۳۹۳). مبانی حقوقی اینترپل. ترجمه حمیدرضا شعبانی فرد. تهران: نشر سازمان عقیدتی سیاسی ناجا.
- زرنگار، احسان. (۱۳۹۶). نقش اینترپل در تأمین امنیت بین‌الملل و تحقق کیفری با تأکید بر نحوه تعامل آن با پلیس بین‌الملل ناجا. تهران: سازمان تحقیقات و پژوهش‌های ناجا.
- صالح ولیدی، محمد. (۱۳۷۴). حقوق جزای عمومی. تهران: نشر داد.
- ظریف، محمدجواد؛ سجادی‌پور، سید محمد کاظم. (۱۳۸۹). دیپلماسی چندجانبه: نظریه و عملکرد سازمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی. جلد اول. تهران: انتشارات وزارت امور خارجه.
- عباسی، محمود. (۱۳۷۴). پلیس بین‌الملل. تهران: نشر مجد.
- غفاری، علیرضا. (۱۳۷۸). نقش سازمان پلیس جنایی بین‌المللی در امنیت اجتماعی کشورهای عضو (با تأکید بر راهبرد جمهوری اسلامی ایران). پایان‌نامه دکتری، دانشگاه عالی دفاع ملی.
- فروغی، فضل‌الله؛ میرزایی، محمد. (۱۳۹۴). معاضدت‌های حقوقی و پلیسی در مقابل جرائم فراملی با تأکید بر نقش اینترپل. فصلنامه کارآگاه، شماره ۳۰: ۶۹-۹۴. قابل‌بازیابی از http://det.jrl.police.ir/article_10665.html
- منصور، جهانگیر. (۱۳۹۳). مجموعه قوانین و مقررات جزایی، تهران: نشر دیدار.
- یزدان‌فام، محمود. (۱۳۸۸). جهانی‌شدن، امنیت و پلیس. فصلنامه مطالعات راهبردی، ۱۲(۴۴): ۱۲۳-۱۴۹. قابل‌بازیابی از: http://quarterly.risstudies.org/article_914.html
- Adrian, I. (2013). The importance of international police cooperation. International journal of criminal investigation,

- 3(2),109-117. At Retrieved https://www.ijci.eu/published/IJCI_61_Iacob.pdf#view=Fit
- Creswell, J.W.(2014). Reserch design:quolitive,quantitve& mixed methods approaches.California:sage poblication
 - Stock, J. (2017). Building a global learning community-an Interpol perspective. European Law Enforcement Research Bulletin, 3, 21-24. At Retrieved: <https://bulletin.cepol.europa.eu/index.php/bulletin/article/view/282/219>
 - Thomas, P.O.(2012).Responding to thread of interrnatonal organized crime,6(20) ,1-24. At Retrieved:<https://www.ojp.usdoj.gov/nij>
 - Interpol's rules on the processing of data(2019). At Retrieved : <https://www.interpol.int/Who-we-are/Legal-framework/Legal-documents>
 - General Regulations(2019).At Retrieved: <https://www.interpol.int/Who-we-are/Legal-framework/Legal-documents>.
 - Constitution of the Interol (2017). At Retrieved: <https://www.interpol.int/Who-we-are/Legal-framework/Legal-documents>
 - Interpol (2007). Annual Report. At Retrieved: <https://www.interpol.int/Resources/Documents#Annual-Reports>
 - Interpol (2017). Annual Report. At Retrieved: <https://www.interpol.int/Resources/Documents#Annual-Reports>
 - <https://www.interpol.int/document/I/24-7>
 - <https://www.interpol.int/I-link>
 - <https://www.interpol.int/document/I-check>
 - <https://www.interpol.int/IArms>
 - [https://www.interpol.int/document/notice system](https://www.interpol.int/document/notice%20system)
 - <https://www.interpol.int/Documents/Legal>
 - [https://www.interpol.int/Resolution No.AGN/65/RES/4](https://www.interpol.int/Resolution%20No.AGN/65/RES/4)

- [https://www.interpol.int/Resolution No.AG-2002-RES-03](https://www.interpol.int/Resolution%20No.AG-2002-RES-03)
- [https://www.interpol.int/Resolution No. AG-2009-RES-12](https://www.interpol.int/Resolution%20No.%20AG-2009-RES-12)
- [https://www.interpol.int/Resolution No. AG-2011-RES-06](https://www.interpol.int/Resolution%20No.%20AG-2011-RES-06)
- [https://www.interpol.int/Resolution No. 6, AG-2013-RES-06](https://www.interpol.int/Resolution%20No.%206,%20AG-2013-RES-06)
- [https://www.interpol.int/Resolution No. 1, AG-2014-RES-01](https://www.interpol.int/Resolution%20No.%201,%20AG-2014-RES-01)